Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: M. Emin Kantürk

İdarehanesi: Kurtuluş-Ayşe Caddesi No. 34 — İstanbul

1 ARALIK 1951 Cumartesi

Sayı: 19

İşçi HaKKı

SİYASÎ MUSTAKIL GAZETE

Başyazarı: Kemal SULKER

İşçilerin sınıf olarak teşkillâtlandırılmaları Yazan: Kemal KARPAT Newyork Universesi Siyasal Bilgiler Kürsüsü Doçenti Gelecek Sayımızda

Sindillik her ayın 1 inde ve 15 inde Çıkar

Yıl: 1 — Fiyatı 10 Kuruş

Veremli işçiler boş yatak bekliyor

Sigorta, Süreyya Paşa Sanatoryomu İnşaatının Gecikmesi Yüzünden 22,500 Lira Zarara Uğradı

İşçi Sigortaları Kurumunun Maltepede Süreyya Paşanın Narlı mevkiindeki çiftliğinde yaptırılmakta olan 100 yataklı Verem Sanatoryomu inşaatı hâlâ sona ermemiştir. Bu yürden İşçi Sigortaları Kurumu ve işçiler zarar etmektedir. Hâdise şudur:

Hulûsi Köymenin Çalışma Bakanlığı sırasında temel atma töreni yapılan Sanatoryomun inşaatı Bakanın izahatına göre üç ay sonra tamamlanacak ve Sanatoryomun açılma törmi yapılırken 300 yataklı hastanenin temel atma töreni icra edilecekti.

6 Mart 951 Salı gününde temel atma töreni yapılan Sanatoryomun 30 Haziran Cumartesi günü teslim muamelesi yapılacaktı. Fakat eksiklerin yanlış yapılması üzerine

(Devamı 3 ncü Sayfada)

80 veremli her gün ölüme daha çok yaklaşıyor mesuller bulunmalı

Unutulmaması gereken meseleler

Yazan: KEMAL SULKER

İşçi Sendikalarının kurulmasından sonra Birlikler vücuda getirildi. Şimdi de federasyonlar doğuyor. Yarın Konfederasyonlar teşkil edilecek. Sendikacılar bunlârda hep bu meselelerle meşgul.

İşçilerin iyi birer teşkilâta sahip olmasını görmek en büyük emellerimiz arasındadır. İnanıyoruz ki İşçilerin, öz menfaatlerini savunabilmeleri; iyi İşleyen modern bir teşkilâta sahip olmaları ile mümkündür. Teşkilâtsız bir sınıf daima ezilmeye mahkûmdur. Nitekim Türk İşçi sınıfının uzun müddet mesleki ve siyâsi birer teşkilâta sahip olamaması bugün çeşitli haklardan mahrum kalmasına sebep olmuştur.

İşçiler gerek sendikalarını geliştirmek yolunda çeşitli organizasyonlar kurarken İşin dış cephesile fazla alâkalanıyor, fakat ruhu ile dış cephesi kadar İşçilenmez görünüyorlar.

Ruhsuz bir teşkilâtın sözlü bir kabuk arasındaki farkı olduğuna inanmadığımdan, bu sendika İleri gelenlerinin İşçi efkârı umumiyesine teşkilâtın ruhu hakkında etraflı telkinlerde bulunmaları zamanı gelip çatmıştır.

Bilindiğine emin bulunmak isteddiğimiz bazı noktaları hatırlamak kâbediyor.

Unutmamalıyız ki sendikalar zamanımızın en mühim sosyal teşekküllerinden biridir. Sendikalar cüzlerin alanını dikkatle takip eder, mensup olduğu İşçi gruşunun İstek ve tenkidlerini İşçi sınıfının bir parçası olarak ortaya atar; hükümeti ikaz eder.

Sendikalar üyelerinin menfaatleriçin mücâdeledan vılmazlar ve karşı sınıfın her türlü oyalama ve sıvıtma politikasına karşı kendilerini sınıf olarak müdafaa İcin her İmkân kollarlar. Siyasî partiler karşısında tam İstiklâlerini İstiklâlde kemâle ererler. Partiler hesabına sendikalarda nüfuz tesisine çalşanların maskelerini aşağı indirirler. İşçi İdarelerinin hayat endekslerine göre değişen bir nizama yıkıyamasına İş saatlerinin azaltılın, çalışma şartlarının en İleri sıhhî tesislerle düzenlemesinin sayısız zaferler Bu sırada İşçi klüpleri, İçci kültür ocakları kurar ve bütün İşçilerin karşılığı yıpmıştıdan ayrılmazlar.

İşçilerin teşkilâtlanmaları demek, bu ve bunun gibi ekonomik ve sosyal meselelerle uğraşmak ve bu meselelerin kısa zamanda halledilmelerini çalışmak demektir. Bu bina, başkanlık, sekreterlik, sözcülük, şu ve bu unvan, hakkat saçbasitinin ve sendikacılık İdealine sahip değilse İşçiyi aldatmağa, kendi gönlünü de oyununa zarar ve sadece o kadarla kalır.

Maamamıyıkla görülmüyor ki: teşkilâtı mesleğinde ilerlikle duran bazı sendika kadrolarında yıpranma ve dikkatsizlik, tahakkuk et-

(Devamı 3 ncü Sayfada)

Kütahya işçileri de umumi hastalık sigortasından bir an önce istifade ettiril elidir

Maden kömürü işçileri hey'et göndermeğe karar verdi

Değirmisaz, (Özel) — Değirmisaz Maden Kömürü İşçileri Sendikası mühim bir İstesbûsee geçmiştir. Sendika, Tunçbilektedki kardeş Sendika İdarecilerinden bir heyet İle birlikte Ankaraya gidecek ve Umumi Hastalıklar Sigortası Kanununun Kütahya İlinde de tatbikine ait İstekte bulunarada heyet İşçilere verilmekte olan çocuk primlerinin on İlraya çıkarılmasını, kırda oturan İşçilere mesken bedeli verilmesini, İşletme İdaresine ait evlerin İşçilere tevzindeki usulsüzlüklerin telâfisini talep edecektir.

Sendikanın bu teşebbüsü memnunluk uyandırmıştır.

Değirmisaz Maden Kömürü İşçileri endikasının başarısı

Diğer taraftan haber verildiğine göre, Garp Linyitleri İşletmesinde çalışan İşçilere Değirmisaz Maden Kömürü İşçileri Sendikası borç para vermeğe başlamıştır. Sendika 21 âyeye 2,000 lira ödemiştir. Borç İstemek zorunda kalanlara da İkrazat yapılmaktadır.

Yeşilköy Gramofon Türk Limited Şirketi Matbaası İşçilerinden 63 kişi Basın Teknisyenleri Sendikasına üye olmuştur.

Tunçbilekte İşçilerin şikâyetleri

Tunçbilek, (Özel) — Cumhur Başkanı Celâl Bayar şehrimizde tetkiklerde bulunduğu sıralarda İşçiler, maruz kalıdıkları bazı haksızlıkları belirtmiş ve Cumhur Başkanının yüksek alâkalarını İstemişlerdi. Celâl Bayar, Şikâyetleri mahallinde tetkik İçin alâkalılara emirler vermiştir. Bakanlık Müfettişlerinden Fehmi Bora gelmiş ve incelemelere başlamıştır. Bakanlık Müfettişi civar köylerin sıhhî durumunu da gözden geçirmiş, İşletmede prim İşlerinde görülen usulsüzlükler hakkında notlar almıştır. Müfettişin vereceği rapordan sonra yapılacak İşlerin ne olacağı merakla beklenmektedir. (M. Y.)

Mersin Liman İşletmesi müdürü Haydar Özekeye açık mektup

Sendika Başkanı, Müdürü İşçilerle İşbirliği yapmağa ve iyi geçinmeye davet ediyor

Mersin, (Özel) — Çukurova Akdeniz Bölgesi Liman ve Deniz İşçileri Sendikası Başkanı Sabip Bulutlu, Mersin Liman İşletme Müdürü Haydar Özekeye bir açık mektup yazmıştır. Bu mektupta İşçilerin İstekleri belirtilmektedir. Mektubu bildiriyorum:

«Mersin Limanı Müdürlüğüne tayininizden birkaç gün sonra Sendikamız İdare Kurulumu toplamış ve bizimle Sendika ve İş hakkında İstişâdelerde bulunmuştunuz. Bu toplantıdan sonra derece memnun ayrılmuştık. Fakat

(Devamı 3. ncü Sayfada)

Bakırköy Tekstil İşçileri kongrelerini yaptılar

Çeşitli tenkitler ileri sürüldü

Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikasının Bakırköy şubesi olağanüstü kongresi dün saat 14.30 da Bakırköy Gençlik Kulübünde yapılmıştır.

Kongrede İşçi milletvekillerinden İhsan Altunel ve Ahmet Topçu da sendika İleri gelenleri hazır bulunmuşlar. Kongre başkanlığına Muammer Özerkan seçildikten sonra yönetim kurulu başkanvekili Lütfi İnsalın Üç aylık vaziyet raporunu okumuştur.

Raporda, yönetim kurulunun toptan İstifa ettiği, bildirilmesinden İçin İşçi yönetim kurulunu fesatle çalışacak İçcilerin seçilmesi

(Devamı 3 ncü Sayfada)

Ahmet Topçu, Meclise mühim bir kanun tasarısı verdi

İstanbul İşçi Millet Vekili Ahmet Topçu, İskmıll İşçileri İşlendiren çok mühim bir kanun teklifi hazırlamış ve Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunmuştur.

Ahmet Topçu, yeni Kanun tasarısı hakkında şunları söylemiştir:

(Devamı 3 ncü Sayfada)

İşçiler her ne şekilde İşten çıkarılırsa tazminat alacak

"Rabbena,hep bana,, diyen İşverenler

Bursa, (Özel) — Hayri Ögelma nâzlelmesi sahibi İle Meral Müdürü Bürhan Hekimoğlu ve Yurt Maden Şirketi sahipleri Halit Reşat İşçi Sendikalarına karşı mülâyim bir tavır takınmışlardır. Bunlara mukabil diğer İvverem ve kilîeri Bursa Rabbenna Maden İşçileri Sendikasına bu haltalamak yoluna gitmişlerdir.

Çıkıklarda İş sistemi gayet İptidâdir. İşçiler dalma İşverenin baskısı ve tehdidi altındadır. İşçiler «Rabbena hep bana» demektedirler. Buna rağmen Sendika azimle faaliyetine devam etmektedir.

DARILMACA YOK

Sünnet edilen radyo konuşmaları

İstanbul Radyosunda İki ayda on beş günde bir «İstanbul İşçi Sendikaları Birliği» adına onar dakikalık konuşmalar olıyor. Fakat —İlkmetinden sual olunmasın— daktilokla konuşma bep yedi dakikada sona erliyor. Sonra da bir ara nağme...

Sen olarak konuşan Rahim Muncuların söylediklerî arasında birbiriyle bağlanamamamış olan lâder vardı Zebelbal öğrenmek istedim.

SİMSEK

(Devamı 3 ncü Sayfada)

B'ze göre :

Gelecekler ve buradakiler

Yazan: Müslip KOÇOĞLU

İskandinavlardan yürümüş, İngiltere ve Fransayı taraşarak İtalyaya gelmiş, sert bir maskavenella karşılaşınca handiğa atom bile kulanacak, baştan başa İtalyayı kaşı kavuruşor. Oradan İtalyanlara ve bize dönüşcekmiş. Çekin ne görelim. Bir sen fedimizde kadar savunmaya ahdetmişlir. Fremdaya ekmek, köşmüşlik kömür ve ev sahibinde insaf bulluğumuz müddetçe kuyaşya dönüşeceğimiz muhakak. Tahil gelenin kim olduğunu anlachmı! Karakuş.

İkinciisine gelince: Bugünlerde gümrük duvarlarının dediği piyasalarımızın basacağı ve bizleri şaşkın bırakıp perişan edecesi söylenen bir ithal malı var: Çorun da adı: «ertlâsyon». Birim anladığımız pahalılık ve sefalet. Bilginlere inanılırsa bu da aynı yolu takben yola çıkmış yurdumuza teşrifleri de gün meselesi imiş.

İnsan şöyle düşünebilir. Peki bizim yerli enflâsyonumuzun suyu mu çıktı da, yabancısını ithal ediyoruz. Yine düşünülür acaba bizde oda olan bir şey midir de, gelişine çanlar çalıyoruz.

Fiyatlar bizde de yükselliyor. Altına hücum bizde de var. Bütün yeşil sermayesi piyasaya dökülmüş sallıyor. Kambiyomuzun akı ile karası gırtlağa dağılmış gibi!! Frasnız bilçosu yüzde kırk açıkmış; bizde acaba kaçta kaçı kapalı. Faiz hadlerini indirmedik mi? Banka kredilerini genişletmedik mi? Stok tüccarlarımız yok mu? Bilhassa hayat pahalı ve geçim zor değil mi?

Bütün bunları düşünürsek, gelecek nesnenin bizde danışkası var.

Paralarının kıymeti düşmekte ve fiyatları gittikçe artmakta olan memleketler paralarının diğ kıymetlerini sabit tutmakla yetinmiş gibi İtahlât fazla memleketleri bazı emri vâkilerle karşı karşıya bulundurabilirler. Bu da kambiyo dalgaları demiştir.

Biz 14 Mayıs görmüşüz, 7 Eylûle hiç gönlümüz yok. Fakat bu iş de pek gönül işi olmasa gerek. Bizdeki bize yeter.

Tekstil federasyonu

Bâhir Ersoy Anadoulan geldi ve bir demeç verdi

İstanbul Tekstil ve Orme Sanayi İşçileri Sendikası Başkanı Bahir Ersoy, Anadoludaki Sendika yaptığı temasları bitirmiş ve şehrimize dönmüştür. Bahir Ersoy bir röportajımıza şunları söylemiştir:

«— Türkiye Tekstil İşçileri Federasyonunu kurmak için hazırlandığımız Anatolizik on üç Sendika tarafından kabul edildi. Aralık ayının 21 inc kadar gerekli kanuni formalitesi tamamlıyacak ve Federasyonumuzu bu yıl içinde kuracağız. Bu suretle Türkiye'deki Tekstil işçilerini dahilde ve hariçte tam manasiyle temsil imkânı elde edilmiş ve işçi davası bir hamle de yeni başarılara doğru mesafe almıştır.»

YENİ NEŞRİYAT:

HAYATTAN HİKAYELER

Zenaki bir kış gecesi, çoğumuzu, istersenia genç muharrirlerimizden Nazım Tanyerinin yazdığı birbirinden güzel 35 maskeme röportajın ihtiva eden Hayattan Hikâyeler adlı eseri okuyunuz. Bayılacağınızı bulunuz. Fiyatı 50 kuruştur.

Grev ve Lokavt kanun tasarısı ilm ve hukuki esaslara dayanmamıştı

İstanbul Tütün İşçileri sendikası son derece dikkate değer bir tenkid hazırladı

Tütün İşçileri Sendikası, Grev ve Lokavt Kanun Tasarısını incelemiş ve bir rapor hazırlamıştır.

Bu raporun esa hatlarında şunlar bahsolunmaktadır:

Demokrat Parti iktidara gelmeden evvel İşçilere bir çok vaadlerde bulunmuş, Grev hakkını tanıyacağını söyledi. İşçinin kötü hayat şartlarını anladı.

Ağlı bütün bu olaylar göz önünde tutulmadan mevcut Grev Tasarısı hakkında tam bir görüşe varmak mümkün olmaz. Tasarı bu olayların ışığı altında incelenmesi görülür ki meselenin özü şudur:

Nazari olarak Grev hakkını tanımak, fakat fiiliyatta kullanılmasını imkânsızlaştırmak, bunun böyle olduğunu anlamak için umumi hatlarıyle tasarıyı incelemek kâfidir. Tasarının birinci maddesine göre işçiler ve Sendikalar Grev ilân etmek hakkına sahiptirler. Şöyle ki bu hak tam değildir Bir çok bakımlardan kayıt altına alınmış, budutlaştırılmıştır.

Tasarının İkinci maddesine göre 50 İşçiden az İşçi bulunan İş yerlerinde on İşçi, 50 den 100 e kadar İşçi olan yerlerinde İşçi sayısının dörtte biri, 500 den fazla İşçi çalışan İş yerlerinde en az yüz İşçi, iş sartlarından veya bunlardan tatbikatta çıkan uzul ve tarlardan doğacak ihtilâflarda grev ilân edebilir. Bunu göre tasarıda tayin edilen şartlarden başka şartlarda grev ilân edilemez. Bir Sendikanın grev ilân edebilmesi için bahis konusu İş yerindeki İşçilerin yüzde 50 den fazlasının Sendikaya İş yle olması şarttır. Böylece grev hakkı bir tarafan grevi ilân edecek İşçilerin sayısı bakımından tahdit edilmiştir. Dayanışma grevi olsun, siyasi grev olsun tasarıda tarif edilmiş grev nevinden başka her türlü grev yasaktır. Bu yasak her şeyden evvel İlim ölçülerine uygun değildir.

Siyasetle iktisat arasında kesin hudutlar yoktur. En küçük İş çıkıdılı meselesi, tamamen siyasi bir mana alabilir. Öyle meseleler olur ki bunlar İş şartlarını alâkadar hersahar siyasetlerde İşçilerin sınıf bir Sendikaya üye oldukları veya bir grev esasında faal rol oynadıkları İşçin İşverenlerinden İşlerinin kopulmaları, hali hem İş şartları ile İlgilidir, hem de siyasidir.

Bugün Fransa ve İtalya gibi İşçi bir çok İleri ödülerini ülkelerinde basit bir gündelik veya İş günü İlâvesi tahkik bahrinlarına yol açmakta, bu yüzden kabineler düşmekte, yahut aylarca kurulamamaktadır. Böyle bir İşçine hayat şartlarına, meselâ ücret meselesinde çıkarak bir grevin siyasi sayılmıyacağını kim temin edebilir?

«Grev Hakkı» adlı kitabında Üniversite Profesörlerinden Orhan Tuna bu mevzuda «mazaretli siyasi grevlerin diğer grevlerden farkı yoktur» diyor. Bu bakımdan «Bu mazaretli grevlerin tanınmaz olmadığını burada tartışmak yersiz olur.» diyor. 14 Ağustos 951 tarihli Sabah gazetesinde yayınladığı «Kanun tahdit, ücretlere zam» adlı makalesinde Ord. Prof. Şükrü Baban «Grev ile İktisat şöl ile ev gibi ayrılmaz zor bir surette çekişmeye karşıyım» demekle bu gerçeği ifade etmiş olmaktadır.

Siyasi Grevle İktisadi Grev olarak ayrıt edilmediğine göre, bütün grevlerin yasak edilmesi netîcede grev hürriyetini ortadan kaldırır. Çünkü her grevde siyasi bir taraf bulmak mümkündür. Bu yasak aynı zamanda Demokrasiye, İnsan Haklarına aykırıdır.»

Dayanışma Grevine gelince bu, İşçiler arasındaki teamül duygusunun geniş çapta fiilen ifadesidir. Çoğu kere bir kısım İşçinin meslekî talepleri desteklemek için İlân edilir. Bu durumda gireçlimesine engel olmaktan başka bir maksatla İtah edilemez. Bugün bir bir Demokratik memlekette grevler siyasi, gayrisiyasi diye ayırt edilmez. Dayanışma grevi yasak değildir. Elhasıl — grev hakkı bir bütündür. Parçalanmaz demek, yok edilmesi demektir.

Tasarının 4 ve 5 nci maddelerine göre İş Kanunu kapsamına girmiyen İş yerleri ile tasarıda sayılan belli aşlı İş yerlerinde grev yapmak yasaktır. Böylece Tarım İşçileri, deniz ve hava nakliyat İşçileri, devlet demiri ve kavşoluşu İşçileri, elektrik, su, havagazı İşçileri gibi İşçi sınıfının en büyük kitlelerini elden dağıtmak hakkından mahrum bırakılmıştır. Demokrasiye ve insan haklarına uygun olmyanı bu yasak, aynı zamanda anayasanın 60 nıcı maddesine de aykırıdır. Bu maddeye göre «Türkiye kanun karşısında eşittir ve ayrıkça kanuna uymak edevindedirler.»

Tasarının gerekçesi, ana yasaya göre bizim olan bu durumu inkâr edemiştir. Sadece «henüz bir çok memleketler mevzuatında olduğu gibi» kayıdını koymuştur.

Evvelâ, Tasarıda bir çok memleketler mevzuatında bu yasak var»dır. Arnlarında Yunanistan da bulunmaktadır. Fakat İtalya, İngiltere, Amerika gibi memleketlerde bahis konusu İşçiler değil, memurlar dahi grev hakkına sahiptir. Bu gibi memleketlerde bu yasağın bulunmaşı bizde bulunmaşı İçap ettirmez.

«Memlekette fevkalâde hallerin İlân olunması takdirinde» Bakanlar Kurulunu İlzum gördüğü yerlerde İş kollarında grev ve menetmek yetkisi tanınmıştır. Elzaz Tasarının İtraf ettiği gibi bu yetkiler İş kollarında grev ve İş bırakmayı tayınlıktadır. Fev kalâde hal İlân olunmadıkça Bakanlar Kurulu yasak İlân edebilir. Meselâ memleket capınlı İçin İşçilerin İş kollarında grev yapmaktan İlân olunmadıkça grev hareketini bile hizzat fevkalâde bir hal sayabilir ve grevi menedebilir. İş mevzuu ve doğruşu İçinin İçi nüyetinden bahsıçı yere şöhle etmemiş ve onun yerine «Fevkalâde hal» demiştir. Kaıdı olacağına inanmakta.

Grev ve Lokavt Tasarısında grev İlânı ve süresi hakkındaki kayıtlar da çok ağır olmakta ve tamamen İçinin İçi edilmiştir. İstanbul Tütün İşçileri Sendikası bu İçinin İçi edebilmesinin emin ve dakıyı veriş ifade ile şöyle sıralamıştır: «Tasarının 7 nci maddesine göre grev İçe ayılan İçinin İçi ve derece. Dayanı ederse İçrallar mu yasaklar hükmünde. Hem bahı sağ İçinin İçi ve kollarında grev grevi neticesiz, tesirsiz bıralmaya kâfidir. Çevrin İçi ayılan İçalı İçe ve İçinin İçi edebilmesi İçin İçi veren henüz uzlaşırma safhasında iken gerekli bütün tedbirleri alınmalı, aksine olmadı İçe bu hal İçi İçi edebilmesi İçin İçi ve bir netice ve mıyecektir. Şüphesiz ki bu durumu evvelden kestirmen İçeçler kolay kolay grev başvurmıyacaklardır. Yahut başlamış olduktan İçi grev devam edemeyecektir. İş yerenin şartlarını kabul etmek zorunda kalacaklardır. Her İçi hal de grev hakkı tamamen İçinin İçi hak olmaktan çıkmaktadır.»

Gerekçede bahsedilen gibi bu madde İş yerenci «zarara düçar» etmemek İçin düşünülmüştür. Halbuki aşıl kıcınıdıkınısı gerekten İş yeren degil İçidir. Ayrıca tasarının 12 nci maddesi gereğince İş yerenne tanınan İş yerini kapatmak yetkisi her zaman kötüye kullanılmaya müsaitir.

Tasarının 26 ncı maddesine göre «Toplulukla İş uyşmazlıklarının evvelâ mecburi uzlaşırma yolu ile halline çalışılması esastır. Ancak bundan sonra grev İlân edilebilir.»

Şüphesiz ki bu ancak nazari olarak mümkündür. Yoksa mecburi uzlaşırma usulünden sonra grev İlânında mâna kalmaz. Grev öyle rastgele her istenildiği zaman başvurulacak bir çare değildir. Büyük mazaraflara bağlıdır. İşçi İçin ortıup vericidir. İşçi grev İlân ederken kendisi İçin en müsait, İş yeren İçin en bahranlı zamanı kollar.

Meselâ, ücretlerin arturılmasına istemek İçin ayasanın hareketli bir zamanını seçer. Çünkü böyle bir zamanda İş yeren İçin durmuşu İstemez. İşçilerin taleplerini kabul etmesi İçin zorunda kalır. Halbuki mecburi uzlaşırma usulü kabul edilince İş yeren bu şıre İçinde bütün tedbirlerini alır. Meselâ ücil siparişleri yerine getirir. Yahut çıtırmek üzere olan İçidai maddelerini hemen İşletir. Bu vaziyet karşısında İşçi grev İlân etmekte bir fayda bekliyeşlıir mi? Tabiatiyle bekliyemez.

Bir şeyin kullanılması onun tıt bıkkıdı değerine, yani kullanışlı olup olmamasına bağlıdır. Ayni şeyi hakkıdır, hürriyetler İçin İçe aynen doğruıdır. Mücerret hak bıç bir şey ifade etmez. Hak sahiplerinin kullanamadıkları hak neye yarar? Tatbik değeri olmıyan bir hak gerçek bir hak değil, sözde bir haktır.

Tasarının 3 üncü maddesine göre grev hakkında ferazıf edilmıyecek derişlı hakkıdır.

Bilindiği gibi Sendika ve henüz zayıftır. İşçiler arasında İş sanıs ma duygusu kuvvetlenmekıdır. Bilgi ve tecrübeleri yetersizdir. Çok kere İş yeren İçin şartlarına karşı mukavemet edemiyecektir. Bu arada kabul zorunda kalacaklardır. Bu arada kollektif mukavele süresince grev hakkından feragat edecekıdırlar.

Tasarının grev hakkından feragat edilmez olduğu hakkındaki iddiası bir idealdir. Kollektif mukavelede, mukavele süresi İçinde grev İlânına müracaat edilmiyeçinin İçeçlı olmasıdır. Bu hakkın tamamen kaldırılması hakkında tam eşir. Fakat bu arada kollektif mukavelede süresince grev hakkından feragat edecekıdırlar.

Tasarının grev hakkından feragat edilmez olduğu hakkındaki iddiası bir idealdir. Kollektif mukavelede, mukavele süresi İçinde grev İlânına müracaat edilmiyeçinin İçeçlı olmasıdır. Bu hakkın tamamen kaldırılması hakkında tam eşir. Fakat bu arada kollektif mukavelede süresince grev hakkından feragat edecekıdırlar.

Tasarının grev hakkından feragat edilmez olduğu hakkındaki iddiası bir idealdir. Kollektif mukavelede, mukavele süresi İçinde grev İlânına müracaat edilmiyeçinin İçeçlı olmasıdır. Bu hakkın tamamen kaldırılması hakkında tam eşir. Fakat bu arada kollektif mukavelede süresince grev hakkından feragat edecekıdırlar.

Tasarının 8 inci maddesine göre grève iştirak etmiyenlerin, anlan «çalışmağa devam ve hakkı» her ne kadar çalışma hürriyeti gibi yüksek bir İddiaya yanır gibi gözükmekte İse gerçekte bu madde grev kırıcılığına teşvik ve İşçiler arasında nifaklı kürsülerinekten ve bu parçalamaktan başka bir şey veremez. İleri endüstri ülkelerde cereyan eden olaylar bunu kâr edilmez bir surette gösterıkıdır. Tasarının 34 ncü maddesi gereğince grève İştirak edenlerin olanlarını grev neticesinde de edilen yeni İş şartlarından İstifadanıaları açıkça açığa kırıcılığını teşviktir. Dayanışma duygusu gelişmemiş İşçiler arasında olursa nasıl olsa kıcesinden faydalanaacıklarını İşinerek grève katılmamalıar.

Tasarının ceza hükümlerine gelince, İşçiler İçin konan cezalar çok ağır ve yersizdir. Bu ceza İdidi tepelerinde Demokratik İşçi İçin asıl durduğu İçin grev hakkında kalan kırıcı kullanamıyacaklardır.

Görülüyor ki tasarı Anayasa kanunlara, demokratik hürriyetlere ve insan haklarına aykırıdır. Bir de verilen diğer ele alınıcıdır.»

Grev tasarısı bitmek üzere

Ankara, (ÖZEL) — Grev Kanunu Tasarısının hazırlığı bitmek üzeredir. Bu Kanun tasarısının hazırlanması İçin alınan yerlerden istenen mütalealar gelmiştir. Yakında tasarının Bş Meclisine sevkedilmesi beklenmektedir. Bu kanunun memleket İktisadi bünyesine uygun ve ruh taşıyarak çıkacağı ümidi mektedir.

Tekel işçileri v fazla mesai için şiir

Tekel İşçilerinin fazla mesaiye kesalmişlı. Buna sebep olarak İş İhtilâl ile yıldız 35 gam olmadıdıkınısı gösterilmişlı. Makine Sanayii İşçileri Sendikasından Abas Avaz bu hâtıye hakkında İş ad Genel Müdürlüğüne hitaben şu katıayı okumuştur:

Piş - i dar - ı gam oldu sâhî İçinde

Bir katre - i şehrden de bahsedilmiş

Gösterip kıdretinle varlı hep bâhî

Gasbeylemek imiş sonunda ve radın sebâ

Zam alan işçiler

Ankara, (Özel) — İstanbul Basın Teknisyenleri Sendikası Dr. Devlet Kağıt ve Basım Genel Müdürlüğü kağıt deposu arasında çalan İstanbul İşçilerin lehine olarak Yüksek Hakem Kurulunca karara bağlandı. Buna nazaran, bu müessesede çalışan İşçilerin 30 kuruşa kadar olanlarının ücretlerine 25 ve nazlar 50 kuruşun fazla olanların ücretlerine de % 15 nisbetinde zam yapılacaktır.

İşçiler her ne şekilde işten çıkarılırsa

(Başlarafı 1 inci sayfada)

— Bununla Sigortası Kanununun 40 nci maddesini değiştiren kanun teklifini Büyük Millet Meclisine kabul ettiklerten sonra tatbikatta bazı aksaklıklar görülmeye başlandı. Altmış yaşını doldurmuş İşçi arkadaşların emekliye ayrılmak istemesi Sigorta İdaresi gerekli muameleye başlıyorda. Fakat İşveren, İş Kanunu gereğince İşçiye ödemesi gerekeni ödediği takdirde tazminatını vermiyor. bunun için de İş akdinin İşçi tarafından boşanılduğunu ileri sürüyor. Böylece kabul edilikten sonra yaşlandığı halde «Kıdem tazminatı alamıyacağım» korkusu ile Sigortaya müracaat etmiyor ve ihtiyaçlık maşını elde edemiyordu.

Bu durumu göz önünde tutarak İş Kanununun 13 ncü maddesinin (C) bendine bir fıkra ilâvesini İlâmanlı şekilde ve Kanun teklifimi Meclise verdim. Kanun teklifimde İlâvesini istediğim fıkra şudur:

— Askerlik hizmeti veya Sigortadan hak kazanmak için İş akdinin fesh ininda her İş yılı için 15 günlük tazminat verilir»

Bu fıkra devlet bütçesine herhangi bir kıllet vermiyecek ve İkalayıçı le karundaki bir açık kapıyı kapıyacaktır Bu suretle herhangi bir sebeple Sigortadan hak kazanamıyan İşçiyeler veya askerliz hizmetini yapmağa gidenler bitaat İş akdini bozsalar dahi kıdem tazminatını İşverenden alacaklardır»

Ahmet Topçu, tasarının komisyonlarca da kabul edileceğine emin bulunduğunu ve bir ay İçinde kanunlaşacağını tahmin ettiğini bildirmiştir

Veremli İşçiler

(Başlarafı 1 inci sayfada)

mütehahhite olan mukavele 20 günmatulda. Bu durüma göre 20 Temmuz Cuma günü sona ermesi gereken İşçat uzadı. Nihayet 14 Kasim 951 Çarşamba günü 209 yıatlalı İşçi hastanesinin temel atma töreni yapıldı. Fakat Verem pavyonu, yahut Sanatoryon açılamadı. Ve böylece 3 aylık İş 8 ayı buldu.

Hastalık uzaması hem Sigortanın, hem de İşçilerin zararına olmaktadır. Sigorta bu yüzden günde 1500 lira zarar etmekteydi. Müddetten beş ay geçtiğine göre Sigortanın en az 22 bin 500 lira kayıbı vardır. Verem hastalığına tutulduğu tesbit edilen İşçilerimizden 80 i de bir bir Sanatoryon ve hastanede yatak bulunamamasından dolayı tedavi görememekte ve hergün bir parça daha ecelin pençesine yaklaşmaktadır. Mes'uller meydana çıkarılmalıdır.

Darılmaca yo'k

(Başlarafı 1 inci sayfada)

Mefer Radyo İdaresi bazırlanan konuşma yazılarını makaslıyormuş. Şu cümleyi, şu cümleyi, şu cümleyi, şu cümleyi okumayın diyormuş.

Birlik. Radyonun okumayın dediği cümleleri neşretmek sabotaj mı sayılacak? Ne sabotaj? Çok merak ediyorsa doğrusu. Ve yine yine merak ediyorsa: Radyonun bu müdahalelerine göz yumulacak mı?

ŞİMŞEK

Kibrit fabrikası işçileri kongresi idare ediyemedi

Mehmet Çelemoğlu ve arkadaşları seçimi kazandı

Büyükdere Kibrit ve Ağaç Sanayii İşçileri Sendikasının yıllık Kongresi 24/11/51 de Fabrika bahçesinde yapılmış ve çok hareketli, gürültülü olmuştur. Kongre başkanlığına Sereif Hivel, başkan vekiliğine Mehmet İnhanlı, katibliğine Sezai Akdoğan ve Nuretin Korun seçilmişlerdir. Kongrede İstanbul İşçi Milletvekilleri Ahmet Topçu Ihsan Altunel ve Hâdi Hüsmenle Salih Fuat Keçeci ve kalabalık bir sendikacı heyeti hazır bulunmuştur.

Sendika Başkanı Mehmet Çelemoğlu yıllık çalışma raporunu okumuş, ücretlere yüzde 30 zam sağlandığını, bir binanın açıldığını, daireleri değiştirmiş İşçilerin eski yerlerine verilmelerinin temin edildiğini bildirmiştir.

25 maddelik çalışma raporundan sonra hesap raporu okunmuştur. Bu rapora göre 8759 lira 72 kuruşluk gelire karşılık 7162 lira 70 kuruş sarfedilmiştir. Bunlardan 2738 lira 81 kuruşu hastalık, 813 lira 42 kuruşu olum yardım, 2237 lira 47 kuruşu İçe umumi masraflardır.

Raporların okunmasından sonra hesap tetkiki için beş kişilik komisyon seçilmiş ve raporların tasdikinde geçilmiştir.

Söz alan İşçilerin çoğunun cümleleri, fasılalarla alkışlanmış, «Yaşa» sesleri ile kesilmiş veya «İsim söyle! Kim bu?» «İstemiyoruz! Konuşmasın» gibi itirazlarla karşılanmıştır. Bu arada bir İki çocuk İşçi «az pilav ver» «suyundan da koy» gibi yakışıksız sözler söylemiş ve Kongre Başkanlık Divanınca Kongenin selâmeti namına salondan dışarı çıkarılmamışlardır. Bu sözler ve muâmelelerden ve kongrenin yönetim kurulu başkanlık divanı müzakerelerde hiçbir olamamış ve bir sıra kongreye sendika üyeleri hâkim olmuştur. Sıra yeni yönetim kurulu seçimine gelince kongre karışmıştır. Birçok İşçiler önergeler vermiş ve eski yönetim kurulunun aynen kalmasını istemiştir Buna itiraz edenler olmuş, kongre başkanı ve başkan vekili de bunun mahkumlarını belirtmiştir. Fakat «Kongre her şeye hâkimdir.» demişlerdir. Kongre her şeye hâkim olmuş ve oy pusulaları dağıtılmıştır. Fakat hesap tetkik komisyonu raporunu bir hafta kadar sonra vereceğini bildirmiştir. Buna rağmen yönetim kurulu ibra edilmiştir. Dünkü kongreden anlaşılan şudur: İşçiler Mehmet Çelemoğlu ve arkadaşlarını sevmekte ve onların seçilmesini istemektedir.

Nitekim seçimler sonunda Mehmet Çelemoğlu 185, Fahrettin Sarıer 139, Abdullah Kaçar 137, Celâl Varol 125, Hayri Ogelman 110, Fethi 104 ve Ahmet Öztürk 92 oy alarak Yönetim Kuruluna seçilmişlerdir. Başarılar dileriz «Her zaman böyle olsuyor» diye salonu terketmişlerdir.

Bakırköy Tekstil İşçileri

(Başlarafı 1 inci sayfada)

istenmekte idi. Bu arada grevi kanunu tasarısının İşverenı himaye eden bir karakterde olduğu, Menşucat Ticaret Kartalıtepe memucat fabrikasında kanunsuz tatbik edilmediği belirtilmekte idi.

Hesap raporunda da gelir ve giderler gösterilmiş, bu arada 30 lira yol masrafı kaydedilmişti.

Söz alan İşçilerden Hüseyin Elektrikçi komünizm üzerinde durmuş ve Türk İşçisi arasında bir tek komünistin dahi bulunmadığını söylemiş, raporu tatmin edici bulmamıştır. Hikmet Sezer 30 lira yol parasının çokluğu üzerinde durmuştur Ragıp Dilmaç yeni seçilecek idare heyeti Üyelerinin eksisinden iyi olmıyacağını ileri sürmüştür.

Teklidiz Lütfi İnsaan tarafından cevaplandırılmış, Süleyman Işıldar da Bahir Ersoyun faaliyeti ve meşaleki hakkında izahat vermiştir.

Bu sırada Cemal Yaman bir takrir vermiş ve dileklerin dinlenmesinden sonra seçime geçilmesini istemiştir. Bu sırada salon karışmış, bir kısım üyeler seçimlerin önce yapılmasını teklif etmişler. Seçimlerin önce yapılması kararlarına bir kısım İşçiler

Bundan sonra seçime geçilmiş bir çok münakaşalar ve gürültüler olmuş, kongre başkanı Muammer Özerkanın yerinde İkazları ve tavsiyeleri ile kongre devam edebilmiştir.

Mersin liman İşletmesi

(Başlarafı 1 inci sayfada)

bir müddet sonra Sendikalarlara İşçilere karşı tavrı hareketinig birdenbire değişti, gayet hatlı muamele yapmaya başladınız ve böylece hakkiki zihniyetinizi öğrendik. Maksadınızı anlıyoruz, hareketlerinizle Sendikayı zayıflatağınızı samıyorsanız aldanıyorsunuz, bizim zihniyetimizde bizim azımızı arttırır. En doğrusu siz bizim hakkımızdaki fikir ve hareketlerinizi değiştiriniz. İşçiler ve Sendikalarlar hakkında size yanlıs yalmış kulaktan doldurma haberlerinizin ne mahiyet verebiliriz, Fakat tahkik etmeden hemen kanaat getirip hüküm vermeyin. Deniz İşleriyle D. D. Yolları İşleri arasındaki tasavvur edeniyeceğiniz kadar fark vardır. Çünkü deniz İşcileri, bilhassa Mersin gibi açık bir limanda ufacık ecel tehlikeleri İçinde tabiat kuvvetlerine karşı kendini müdafaa ve mücadele eder. Fakat D. D. Yolları İşçileri böyle değildir. Duymuşsunuz ki; daha dün denecek kadar kısa bir zamanda iki gemici arkadaşı denizin inadı bilmeyen kucağına verdiğ. Deniz İşi hususunda bilgilerinız yoksa hayatınızı ve İş ve İş limanı ile alâkadar olanlardan sorup öğrenebilirsiniz. Amme hizmeti gören bu müesseseye biz İşcilerin hürcek hakkımız vardır. Bunu asla inkâr edemezsiniz. İşçi ve tayfa bazen İaala çalıştıkları zaman onlara kaçak İşçi ve tayfa İaala mesai ücretini vermiyorsunuz. İş kanunun 40. inci maddesini biz tatbik etmiyoruz mu? Siz tazminatınızı kanun biliyorsunuz, zaman geliyor gemiciler tek gidiyor, gümrükler gündüzleri tek çalıyor, muameleniz cokacak İşe emre hazır bir vaziyette beklemesi nazarı itibare alınmıyor. Hakkımızda yaptığınıza zaman sahıslıat meselesiş deyip baştan savıyorsunuz. Çünkü fedakâr İşçilere hâlen eski zihniyetle «ameleş deyip geçiyor ve kıymet vermiyorsunuz. Fakat bir ân düşünmüyorsunuz ki siz bu İşçilerin başına müdür olarak tayin edildiniz ve bu yüzden maaş alıyorsunuz. Bu nimet karşısında bazı külfet ve vazifelerinde de vardır.

Bu dairenin sekiz senelik çalışkan ve enerjik bir İşçisinin sırf bir sebeble İşine nihayet verdiniz. Bir ayda dört veya beş gün mazeretli olduğu halde gelmedi diye hemen İşden çıkardınız. İş kanununun 16. nca maddesinin (E) bendini iyice okumanızı bir Sendika olarak hatırlatırız. Yoksa keyfi hareketlerinize İçinin mahkemeye müracaatla elde edecağı tazminat İhbar ve ödeneklerinden dolayı bir devlet müessesesini zarara sokmaya asla hakkınız yoktur. İşine nihayet verdiğiniz İşçi, tur. İşine nihayet verdiğiniz İşçi, çalıştığı evvelki farihlere ait yıpıyıldıyı dahi alamamıştır. Bu İşçi bir misal! yıpıyıldı, 26 ve 27 Ekim 951 günü Sendika başkanına yaptığınız gayri kanuni hareketler, Başkanın İçinde bir hatası ve İşçilerine karşı bir ihanetsizliği var diye mahkemeye çağırıyorlar. Bu ne derece İşçi İçin bir hata yeridinizi. Yoksa İşçiler arasında derin bir mesai birliğinde bulunmamıştır. Bu hakkınızda bir hakaret etmeye asla hakkınız yok tur. Kanunsuz bir hareketinden dolayı D. D. Yollarının İçe yönetmeliğinin emrettiği cezayı ve mesuliyetin fevkinde ise İş kanunu bunun fevkinde ise İş tatbikatı bunun 16. nci maddesi tatbik edeceğiz diye İşçiler arasında mı ise ancak telefonla sabahtı mı ise ancak telefonla sabahtı mı ise ancak telefonla, gabahtı mı ise ancak telefonla, gabahtı haberdar edebilirsiniz. Biz İlman haberdar edebilirsiniz. Bir İlman İşlerı bu müessesede çalışmadan para alacağı diye sarfınıza bilâkis dan sağ geçiriyorsunuz. Bilâkis yuhanda arıştığınız gibi birçok fedakârlıklarıma oluyor. Fakat bu müessesenin daha fazla faydıman alabilmesi ve kaşıklı İyi İçinde bulunmak İçin İdaresinden ayrılmamağa davet eder. Yoksa yine kanuna uymanık hakkımızı zararla arayacağımıza bırakıyorlar.

Yerinde bir tayin

Çalışma Bakanlığı İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğünde mülhal bulunan Basımıdıtıtlıtlıg tertiban İş Müfettişlerinden Doktor Tahsin Atay tayin edilmiştir. Tebrik ederiz.

UCUZLUK BAYRAMI

Bu sefeki UCUZ SATIŞIMIZ BÜTÜN AVRUPA, VERLİ İPEKLİ-YÜNLÜ FANTAZİ KUMAŞLARIMIZA SAMILDIR. UCUZ FIATLARA DİKKAT!

MELE ROBLUK 5.50
MEDYENA ROPLUK 7.15
ONDE ROPLUK 12.90
TEKSTİLANA ROPLUK 11.50
DUVİTİN MANTOLUK 19.90
« AGIR 26.75
MELE MANTOLUK 23.50
SİİE SATEN 4.60
İPEK BİRMAN 5.85
ROMEN SATEN 7.50
ANVER 9.50
İPEKİŞ AMAROZA ..... 18—
« KREP SATEN ..... 10—
İPEK KADİFE FANTEZİ ..... 18—
Fransız mantoluklar ..... 39 ile 65

İSTOK KUMAŞ MAĞAZASINDA
SULTAN HAMAM 11-15

Yalvardım, yakardım, dediim beyim, bu ameleye kısmı gün kazanç gün yerin. Şimdi beni işten çıkıyorsunuz, benim bir bir yer ve yuvam, iş vermezler. diyorum dediim, yıkıntıne bile bakmadı kâfir herif. Hâlbuki adamsa fırıncular...»

Yusuf: Ne yapacaksın?

«Ne pek mi yetim?» diye sordu.

Hüseyin bunun sözünü kesti:

«Ne bu gördüm... Ona iki saat evvel indi. Afamın ilikleri yara gibi ağrır. Uykusuzluk derson o da bir yandan. Adam serseme dönmüş, sanki ahır tekmili oldugu yer. İşten çıkıp da şöyle bir uzanıyorum da, bellersin ki cesedinden ensem çıkılıyor. Ne yremek canın isterse ne konuşmak, uykuya bayılıverirsin!»

Kâse Hasan:

«Kazanmes bel mu bari?» diye sordu.

«Ne gezer.. Başek gibi çalışurum da ai gibi bile yiyemezsin. Kopparatil der keserler, spor parasa der keser.. vergi der keserler, nebiliyen ben keser oğlu keserler.. Elimde üstüste üç, üç buçuk lira kalır kalmaz!»

Uçı arkadaş bakıştılar: «... Üç, üç buçuk lira ha? Daha ne olun? Bu yeher adamları da cip doymamuş!»

Onlar bütün kış - kar bâzan Mayısa kadar kalmazdı - kahve köşesi bekleriler, yahut evlerinden çıkmazlardı. İş olsa, oduna, yakın köylere kamyona ne gitseler, pek pek otuz, kırk kuruş gündelik, o da her zaman değil. Yazınca, herkesi niyi bitti, bir parça bağlarcı, arpacı olur, hiçbir kendi işini kaçırı gürüc, hiç ekini olmuyanlarsa: cokça ekinlara yardım eder, ekini yardımlaşa bicerler, harman eder, döven sürerler, emeklerine karşılık da buğday alırlardı.

Üç, üç buçuk lirayı duyunca gözleri parladı.

Hüseyin Yusuf:

«— Öyle mi, dedi, bu pâlikenin sâbir bizim hemşerimiz olur. Köylümüz değil a, bizim sancaktan. Kendini nasıl görürük ula?»

Ufacık itiyâr omuz sikiti:

«Kulağımsa. Bunlar hemşeri memseri tanımaz. Bunlara İşcrini görürüceek adam lâzım. Gelsin, kuvvetli mişin, elin ayağın tutar mu, usta ustalara, ırgatbaşlara..

Seni çöyle tepeden ağrı bir sâzer bakarlar, boş yer varsa alırlar, yoksa koyverirler. Fabrikanın önü tekmil berbekar dolu, tümü de işsiz...»

Uzun uzun öksürdü, yere kocaman bir balçım çıkarıp, ağzını kolu ile silâdıkten sonra:

«Hem, dedi, ağa, amele ne işine karışınca. Onun vazifesi, tomilleri kasılıp fabrikaya gelmek, sonra gene tomafilina kasılıp evine, yîmeğe gitmek!»

HATIRA GELEN İLK ÇARE

Saat sekize doğru çayhanedeki çıkıldı. Tırnaf cam gibi parlıyordu, amele mahallesinin sılak tahtaları güneşte tüttüyerdu. Yusuf hamamı çıkarıp kaldırdı, gezmeye kalıdı. Üstüste hapşırdıktan sonra:

«..... Siz burada durun, dedi. Tevekkeltü taallâlah. Ben tomafilin içeriya çıkacağım. Tepelerece değiller ai!.. Tepelerlerse de tepelesinler, ben bu candan vazgeçtim sâd...»

Az sonra otombil dün çıktığı köşede girivinda. Yusuf:

«Ah, dün ileri sâldı. Tutun gunları!»

Ve Kahtaşlıy yorgamın yere bırakıdı.

Fabrika kapısın dünkü gibi derlenip toplanıdı, hazırola geçmedeki ünen kapı önündekileri kovdu.

Otomobil hızla geliyordu, yavaşladı. Fabrika kapısına ve yere kalmuştı. Hüseyin Yusuf otomobile atıldı. Şoförle bir şey konuştu. Otomobil kuvvetli bir frenle durdu, şofor atlad, kapıyı açtı, tekaddüsyanda, Hüseyin ile —pürsük yanaklarında kıl kıd damarlar görülüyor, ulanmalı bir— şoförc seslendi. Şoförc, Yusuf'a bişmiş irti. Yusuf yere elin yerip kalkıdı, fabrika sahibine koşu, onun yanından düşmeli yolculuğa atıldı. Sonrak gibi yaptıyca da ögnedi. Zaten adam ayaklarını çekmiyi. Çekmiyi amma, yıl bariskede de cam sıkıldı. Ayağı bütünsek şöyle durum, el öptürmekten bile kaçınır, hemen Cenâb Allaha karşı büyükülk sayar.

Her makinenin üstünde ihtiyar, veyahut genç bir kadın, bazan da, çocuk ellerinin, ayaklarının, dişlerinin makinelerin top denilen silindirleri arasında sağa sola kullanıyorlardı.

Üç arkadaş, dönerek, sarslarak çalışan koca atelyenin pamuk tozları uçuşan gürültülü havasında afallamışlardı. Irgatbaşı. Çırçırının üstünde uyuklayan ihtiyar bir kadını omuzundan hoyratca sarsıp uyandırdıktan sonra, üç arkadaşın yanına geldi, onları arkadaki boş koza mağazalarından birine çekerek:

«Bakın bana, dedi. Benzemez bu işler köy işine. Ağırdır fabrika işi! Alacam ben ziyi ise, ağrısa da iş, bolcadır parecağı!»

İflâhsızın Yusuf ırgatbaşının ellerine sarıldı:

«Allah iraat ossun evendi. Allah daş deyi tuttuğunu...»

«..... Kaytarmak, vermek avabk. Istemem...»

«Yok canım, korkma. Sayende evelâllahm izniynen...»

«Sonra, bir şey daha söyleyim. Buranın yevmiyesi üç yüz yirmi sağlamdır. Ben kolladım sizi. Nedir? Baktım garibsinlir.. Gedim sebeplenisinler, etsinler dua...»

«Allah çoluğunu, çocuğunu.. Allah daş deyi tuttuğunu...»

..... **VE ALIŞILMIŞ BİR ADET!**

«Onu da söyleyim, bakın bizim burda var bir âdet. Malum ya, her bir yerin bir âdeti...»

«Doğru evendi, söyle de billiyek.»

«Burda para haftadan haftaya verilir. Paraları alınca, her ameleb bana bir para verir, ırgatbaşı bakı!»

Yusuf yanağındaki yara yerini kaşıyarak arkadaşlarına bakıı. Sordu:

«Kaçar gurus vereck? diye sordu, diye, herkes a bellilev de...»

«Gözülüşünden ne koyarsa.. Çıkkü, gördünüz ya, ameleye muhtaç lığımız yokta. Lâzım degil dediim sizi kovarlardı...»

Fehliyan Ali:

«Buranın sâbı bizim hemşerimiz olur!» dedi.

Irgatbaşı Fehliyan Aliye hınçlı bakıı:

«Ha? Hemşerinia mi olur? Burda hemşeri memşeri sökmez! Burda fabrika, köy yeri degil. Burda mal sahibi bizim işimize karşmez. Hemşerisiymiş... Sen kaç paralı adam oluyorsun da...»

Yusuf:

«Sen hüs lan!» dedi Aliye, ırgatbaşıya dönüp:

«Sen ona bakma ağam, o cahal onun akli irmez. Biz bilmeyek ne ki sen olmasan... Tôbe... Deli olu Fehliyan Ali.»

«Sana gore dimedim evendi, dedi. Bilmeyok mu ki, sen olmasan. Sözün eslimi yânı...»

Irgatbaşı yatıştı. Yusuf:

«Olur ağa olur... dedi. Ne zamas başlıyacık işe?»

«Yarın gördenle.. Saat on bir buçukta kazanlı girer ameleleriş grin, gelin beni burda bulunı»

«Gidek mi hincik?»

«Gidek.»

ŞU MEŞHUR ÜST BAŞ ARAMA FASLI ARTIK BAŞLAMIŞTI!

Üç arkadaş çırçır dairesinden kıp fabrika kapısına geldiler. Arkadaşlar kapıyı üstünü bıkarıp yokladı. Dışarı çıkınca, Yusuf:

«Lan, dedi. Sende hec mi akl yok lan? Ayağımın bi atak hâa.. Sen nemcerek. Hemşerisi bellidek ya, bir gün yanına varır, dediim böyle böyle.. Ne parasıymuş! Bizi gezli külli belleyor ellâma..»

Geceyi geçirdikleri top ağacı altma gelâler. Yorganlariye torbalarını hıraldıp oturdular. İflâhsızın Yusuf keyifli keyifli gülerek tütünü çıkardı:

«Bire cuvara kıvradak hele nola cağsa...»

(Devamı Var)

Haydarpaşa Tesellüm işçileri sendikası ana tüzüğü

(Geçen Sayıdan Devam)

a) İş yapışı bürümü bulunmak,

b) Tüzü, kanunu,

c) Medeni halkara sahip bulunmak.

d) Hassiyet ve nâmusu mühü veya hapsi müstelzim bir suçtan sanık veya hüküm giymiş bulunmamak ve memleketin yüzkeri menfaatlerini ihlâk sahik fikir ve hareketlerle şöhretli olmama.

e) Kanunlarına uyarak, açıkayan beyannamede ve bu tüzükte gösterilen hususlarda uyçın hareketler bulunmayı kabul etmek.

Madde 6 — Sendikaya karşı suiniyette bulunanlar lüzumunda azadan bir kazada Sendikadan çıkarılır.

Madde 7 — Her üye dilediği zaman Sendikadan çıkabilir.

Madde 8 — Sendikadan ayrılanlar isterlerse Sendikaya ait yardımlaşma şandık ve eşyaları ile ilişkerini devam ettirebilirler.

SENDİKANIN YAPACAĞI

Madde 9 — Haydarpaşa Tesellüm İşcileri Sendikası türel kişi olarak genel hükümlere göre haiz olduğu yetkilerden başka aşağıda yazılı teşebbüs ve faaliyetlerde da, bulunacaktır.

a) Üyeleri adına genel sözleşme, iş akitlerinde,

b) Sendikaya bağlı işçilerle işverenler arasındaki ihtilâflarda, ya yetkili Hakem Kurullarına ve sair mercilere ihtilâfın konusu hakkında müracaat ve hal şekli hakkında izahte bulunmak,

c) İşverenler Sendikaya bağlı, işçilerin ücretlerini rayiçten aşağı düşürmek teşebbüslerinde bulundukları takdirde toplulukla iş ihtilâfını ortaya çıkarmak yetkili merci ve Hakem Kurullarına başvurmak,

d) Hastalık, kazalık, sakatlık, ihtiyarlık ve dülü halleri için Devletin kanunlarla bazı iş yerlerinin hususi yardım hizmetlerile zaten temin edilmekte olan yardımlar dışında yardımlaşma sandıkları kurmak ve üyelerin aileleriyi sıgorta sözleşmelerine aktedmek.

e) Hizmet akitini ilgilendiren hususlarla genel menfaatlerdeki ve meslekin müşterek menfaatlerinden doğan hususlarda ve sigorta, bu kanunun aranmasını hakkı istayan üyelerine ve mirasçularına hususi yardımlarda bulunmak ve bunları temsilen dâva açmak ve hususmet kabul etmek.

f) İşçi Sigortaları Kanunu ile şöyleren ve İşçi Bulma Kurumu Kanunu ve Çalışma Bakanlığınca ve kulupu bakanlıkca kanun hükümlerine göre teşkilâtlarına kurulacaş ve gönderilecek temsilcilerin resmiye iştirak etmek.

g) Üyelerin ve ailelerinin meskil ve umumi bilgilerini arıtırarak ve kültürlerini genişletecek kurslar ve konferanslar tertip etmek ve beş kanundan iyi geçirmek kişin imkânlar sağlamak.

h) Çalışkıları iş yerlerinde mevcut teşkilârda ve makamlarda daha iy faydalanılması ve şeler ferdi randı nlarının artırılı ve için yerere terle mücakerr; yıl mak ve bunlara faydalı tekliflerde bulunmak.

Madde 10 — Sendika gelirlerini ha tâlıkte ve buna bağlı tâlimatna nede yazılı olan yerler dışında başka bir yere sarfedemez.

SENDİKANIN TEŞKİLÂTI:

Madde 11 — Sendikanın teşkilâtı, şunlardır:

a) Genel Kurul,

b) Yönetim Kurulu,

c) Denetim Kurulu,

d) Haysiyet Divanı,

e) Temsilciler,

f) Sendika müstahdemleri.

TUTANAKLAR VE KANARLAR:

Madde 12 — Genel Kurulun müzakerelerine tutanaklar ile, teşk vekilleri ve kâtipler tarafından imzalanarak saklanır. Kararlar da ayrıca yazılarak ayrı kimseler tarafından imza alınıp saklanır. Sendika üyelerri her zaman Sendika merkezinde bu zabıtlar ve kararları tetkik ve mütalâka hakkındırlar.

YÖNETİM KURULU:

Madde 13 — Yönetim Kurulu Sendika üyeleri arasında gizli ve ferdi toplantıda gizli oy ile ve bir yıl süre için seçilen yedi asil ve yedi yedek üyeden ibaret bir şekkülüdür. Yönetim kurulu asil üyelerinden birinin vefatı veya istifa halinde yedekler yedeklerden en çok oy almış olan getirilir.

GENEL KURULUN TOPLANTISI

Madde 14 — Genel Kurul Sendikaya kayıtlı üyelerden teşekkül eder. Bir yıl Haziran ayı içerisinde âdi toplantıya çağırılır. Toplantının yeri, günü ve saati gösterilmek suretiyle toplantıdan en az üç gün evvel Valiliğe ve Çalışma müdürlüğüne bildirilir. Ve en az iki gazete ile bir hafta önceden ilân olunur. Toplantıya gönderilecek davetiyelerin tarafından her üyenin yerinde olan memuriyeti kazanılan yetkili memurlara gönderme mecburiyetindedirler.

(Devamı gelecek sayıda)

SIGORTA DOKTORLARINA AÇIK TEŞEKKÜR

Süllâtanağa Elektrik Fabrikasında kömür nakliye servisinde çalışırken müptelâ olduğum hastalığı tedavi eden Eyüp Dispanseri Dr. Hüliye Müfettişlerin Doktor Ferzat Ergene ile Hakkıoğlu Sağlık İstasyonu Doktoru Gündüz Karaca'ya ağrı gösterdikl ri çok üstün alâkaya ve ihtimamdan dolayı çok şükran kaydır ederim.

Abdurrahman KURUM

BÜYÜK HİKAYE

Bereketli topraklar üzerinde yaşı yoruz ..

Tefrika No. 2 — **Yazan: Rüştü CEYHAN**

«Ne istiyon lan?» diye sordu.

Yusuf titriyordu, sapsarı kesilmişti:

«Cilbak köyünden oluruk agam, Allah olmıştur versin, nâmuna İşittik de geldik. Bizi zâlmnin huzuruna salıvirmediler. Hemşerimiz olur, köylümüz degil a, bizim sancaktan dedik, bizi kovuvirdiler...»

Yusufun konuşmasından bunların hemşeri köylüler olduklarını anlıyan fabrika sahibi, kısa kesti:

«..... Benden ne istiyoğuz, doğuz?»

Yusuf, şehliyan Aliyle Köse Hasan'ı arardı. Onlar birbirlerine sokulmuş, geriden «yaban yahana» bakıyorlardı.

«..... Lan gelsanenize, dedi, Gelsanenize... Ne dinleiyonuz o radıa iç yağ gibi donuk donuk?»

Hasan'la Ali sokulduılar. Yusuf:

«Şte: ağam, dedi. Üç arkadaşık.. Allah ömürler versin, bize müşkülde birer vazife virsen de sayende...»

Fabrika sahibi, otomobilin arı tlerinde, önünde bağlı elleriyle ğıtı gibi dikilen ve «şu ayıkıra» diş bileyen koca bıyıklı Arnavuta «gel» işaretini yapmağa kalmadı, fırladı. Ağzının önünde çakıldı ve derhal put kesildi.

Ağa tülmatını kısaca verdi:

Çürçırının ırgatbaşının çağırısın, gosdürdürsün bu adamları, bakar, iine yararsa iş verir. Hayıdde!..

Otomobilden indi, fabrika kapısına yürüdü.

Verilen talimattan pek birşey anlamıyan üç arkadaş, ağanın arkasından kayıştı gayıştı bakıyorlardı. Arnavut kapıyı:

«Abe gelin!» dedi.

Gittiler.

«Gelin arkamdan!»

Arkasından gittiler. O, kulübesine girdi. Dahili telefonun mikrofonunu aldı. Berikiler kulübe kapısında durmuş bakıyorlardı. Kapıcı akşkın parmaklarla numaraları çevirdi. Kısacasını çıkan adama: «Irgatbaşı çok seck göndermesinin» söyleyip mikrofonu bırakıp, Sonra, tepeden dikilen üç arkadaşa bakıı:

«Tebliğ ettim ağamının talimatı. Gelecek gündü Irgatbaşı. Durmayın burda, çıkın dışarı, şurda, orda diyi otede, şu daha ötede.. Ha söyle.. Bekleyin!»

IRGATBAŞININ İLK TENBİHİ:

Irgatbaşı, darack omuzlu, uyuşuk, ilâlak bir İdamyalı, kapıya çıkıştı:

«Abe nesterin beni?»

Kapıcı hep o resmi eddilik ile:

«Abe gelin! diye üç arkadaşı çağırdı. Ağamının emri: Bakacaksın, görecekşin, yararlara, vereceksin iş!»

Kulübesine girdi ve artık onlara meçgul olmadı.

Irgatbaşı üç arkadaşı gözden geçirdikten sonra:

«Gelin arkamdan!» dedi.

Irgatbaşının arkasından Yusuf, Yusufun iki adam gerisinde de Köse Hasan'la Ali yürüdü. Köse Hasan'la Ali ne inen halyez seleri ve bir tatmı mukime gürültüleri gelen bahçe kapısına yaklaşınca, Yusuf eliler, sonra çürük bir merdivenle çıkılan Çırçır dairesinin sert şaşkırtıcı havası tüpde kendilerini buldular. Burda herşey dönüyor, uğlanıyor, sarsılıyordu. Tahtalar, kararmış bunk çatıdan sarkan tüs salkımları arasında ufarak. Sonpuller sarı sarı yanıyor, yanlarındaki küçük velkânların kuvvetli sarsıntılarla çalıştırıldı. Çırçır makinelerinden şiddetli sesler çıkıyor, top saltımıtar, tozlu dışarılar ve döşeme tahtaları sarsılıyor.

İŞÇİ HAKKI
Haftalık Siyasi
Müstakil Gazete
Gönderilen yazılar geri verilmez.

Yıllık dönemi 520 kuruş
Altı aylık 260 »

İlân Tarifesi
Başlık 20.00 lira
Resmi ilânların bir satırını 2.00 »
Kongre ilânları 7.50 »

Doğum, nişan, düğün ve diğer kutlamaların bir bir ücret alınmaz.
Basıldığı Yer:
Son Telgraf Matbaası